

INZP.0003.9.2021

Świętochłowice, 25 października 2021 r.

Szanowny Pan
Bartosz Karcz
Radny Rady Miejskiej w Świętochłowicach

W związku ze skierowanymi przez Pana zapytaniami w dniu 6.10.2021 r. dotyczącymi realizowanego projektu pn: „Remediacji terenów zdegradowanych i zanieczyszczonych w rejonie stawu Kalina w Świętochłowicach” poniżej przesyłam odpowiedzi.

Obecnie prowadzone prace wykonywane są w oparciu o zapisy decyzji ustalającej plan remediacji wydanej przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach, z dnia 16 maja 2016 roku zmienioną decyzją Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach, z dnia 28 kwietnia 2021 r.

W sierpniu 2021 rozpoczął się etap prac związanych z wydobyciem zanieczyszczonych osadów dennych z dna stawu. Na ten zakres prac wykonawca zaplanował około cztery miesiące tzn. ten etap powinien zakończyć się na przełomie roku 2021/2022. Po zakończeniu tych prac podwyższone uciążliwości zapachowe powinny ustąpić.

Pomimo wprowadzonych środków zapobiegawczych, takich jak wykonanie wałów ziemnych na granicy prowadzonych prac, pozostawienie roślinności ekranującej, proces wydobycia osadów z dna stawu za pomocą refulera wiąże się z pojawieniem uciążliwości zapachowych związanych z parowaniem wody z powierzchni zbiornika wodnego (staw Kalina ma powierzchnię 5 ha). W trakcie pracy refulera dochodzi do nieznacznego wymieszania się wody z osadami dennymi, co powoduje wzrost stężenia fenolu w wodzie, a to zwiększa możliwość parowania tego związku do atmosfery. Uciążliwość zapachowa pojawia się szczególnie w okresie, gdy temperatura wody, powietrza jest stosunkowo wysoka, lub też w okresie wczesnej jesieni – w sytuacji, gdy temperatura w ciągu dnia jest stosunkowo wysoka, a temperatura w nocy jest niska. Ogrzana w dzień powierzchnia stawu paruje, w momencie napotkania zimnego powietrza, dochodzi do skroplenia się pary wodnej. Stąd też uciążliwość zapachowa jest najbardziej odczuwalna późnym wieczorem, w nocy i nad ranem – czyli poza godzinami prowadzonych prac związanych z odwadnianiem osadu. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez wykonawcę prac, wraz z obniżaniem się temperatur powietrza, uciążliwość zapachowa powinna być mniejsza, niemniej może być odczuwalna do czasu zakończenia prac związanych z wydobyciem osadów z dna stawu.

Przyjęta metoda polegająca na przepompowaniu zalegających na dnie stawu zanieczyszczonych osadów za pomocą refulera szczelnym rurociągami do zespołu urządzeń odwadniających, powoduje najmniejszy możliwy wpływ na otoczenie z dostępnych technicznie metod usuwania osadów. Jednak ze względu na skalę przedsięwzięcia i ilość zanieczyszczeń, pewne czasowe uciążliwości zapachowe są nieuniknione. Przypominamy, że zanieczyszczanie stawu rozpoczęło się w latach 60 XX wieku a mieszkańcy byli narażeni na kontakt z chemikaliami od dziesiątków lat. Aktualne zwiększone uciążliwości zapachowe potrwać jeszcze tylko kilka miesięcy. Te prace są konieczne, aby można było w wodach zbiornika wznović życie biologiczne i naturalny ekosystem. W związku z powyższym, w rozmowach bezpośrednich prosimy mieszkańców o wyrozumiałość. Po wznovieniu życia

biologicznego tereny wokół stawu będą zagospodarowane na potrzeby terenów rekreacyjnych. Powstaną boiska, plac zabaw itp.

Nadmieniamy, że wykonawca prac remediacyjnych zgodnie z wymogami kontraktu od początku kwietnia bieżącego roku prowadzi ciągły monitoring zanieczyszczeń powietrza (pomiar pasywny) w czterech punktach zlokalizowanych wokół stawu. Jak dotąd, wyniki pomiarów nie wskazywały na przekroczenia tzw. wartości odniesienia podanych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. z 2010r. nr 16 poz.87. Wyniki na bieżąco przekazywane są Inwestorowi, który udostępnia je na stronie internetowej:

<https://swietochlowice.pl/wiadomosci/miasto/aktualny-stan-prac-na-stawie-kalina/>

Równocześnie informuję, iż w ramach remediacji stawu Kalina opracowano projekt budowlany dla całego zakresu planowanych robót. Została już wykonana szczelna bariera przeciwfiltracyjna okalająca hałdę (długości ponad 1 km) zabezpieczająca staw przed wtórnym zanieczyszczeniem, wykonano również pierwszy etap przebudowy kanalizacji sanitarnej i deszczowej.

Przy ul. Wiśniowej obecnie powstaje podziemny, żelbetowy zbiornik o pojemności 3000 m³, który będzie elementem systemu zacierpywania zafenolowanych odcieków z rejonu hałdy. Sam zbiornik będzie gotowy jeszcze w tym roku, a cały układ (na który składają się pompy głębinowe, rurociągi tłoczne i system sterowania) powinien być gotowy w roku 2022. Trwa również proces związany z namnażaniem preparatu bakteryjnego, który zostanie wprowadzony do stawu w przyszłym sezonie letnim. Pozwoli to na „doczyszczanie” wody w stawie oraz, finalnie na wyeliminowanie uciążliwości zapachowych.

Podsumowując, prace związane z remediacją stawu Kalina postępują zgodnie z przyjętym harmonogramem.

Planowana do zastosowania na terenie „projektu Kalina” technologia termicznej desorpcji służy do neutralizacji węglowodorów (organicznych związków chemicznych zawierających w swojej strukturze wyłącznie atomy węgla i wodoru). Jest to pierwsze zastosowanie tej technologii w Polsce, niemniej, już od wielu lat z powodzeniem jest stosowana w Europie jak i na całym świecie do usuwania zanieczyszczeń organicznych w gruncie. Jej zastosowanie w Projekcie w Świętochłowicach zostało poprzedzone badaniami prowadzonymi na próbkach osadu pobranego z dna stawu Kalina, które to badania potwierdziły skuteczność w usuwaniu zanieczyszczeń zawartych w tych osadach i możliwość uzyskania przez osad poddany desorpcji założonych wymagań norm środowiskowych.

Decyzja ustalająca plan remediacji z dnia 16 maja 2016 roku (zwana dalej „Decyzją”), teren prowadzonych obecnie robót (obejmującego 5 ha stawu, 5 ha hałdy, 5 ha terenów wokół stawu – łącznie 15 ha) dzieli na dwie strefy:

- tzw. teren, w zasięgu którego planuje się prowadzenie tzw. prac wspomagających projektowaną remediację o powierzchni około 5 ha, obejmujący działki o nr ewidencyjnych 3821/1 – część działki obejmująca zachodni fragment hałdy ZCH Hajduki; 3813; 97; 98; 3657; 385/107; 1396/84 oraz 1398/113. Jest to teren ograniczony wykonaną właśnie barierą przeciwfiltracyjną, obejmujący hałdę po byłych ZCH Hajduki. Zgodnie z zapisami Decyzji, prace wspomagające mają polegać na izolacji źródła zanieczyszczenia. Tym samym zanieczyszczenia spowodowane działalnością byłych ZCH Hajduki pozostaną w tym rejonie ograniczonym barierą przeciw filtracyjną, a zadaniem wykonawcy prac jest izolacja zanieczyszczeń a nie ich usunięcie z tej strefy.

- teren poddany „właściwej” remediacji, obejmujący działki 3821/1 (z wyłączeniem części działki obejmującej zachodni fragment hałdy) ; 3819; 3816; 1133/4. W ramach remediacji, należy doprowadzić do obniżenia stężeń naftalenu, fenantrenu, antracenu, flourantenu, benzo(a)antracenu, chryzenu, benzo(a)pirenu, bezno(g,h,i)perylenu, sumy WWA, benzenu, toluenu, etylobenzenu, ksylenów, styrenu oraz sumy BTEX co najmniej do granicy wartości dopuszczalnych, tj. do wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r., w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. Nr 165, poz. 1359) dla gruntów grupy B.

Wszelkie prowadzone przez wykonawcę prace związane z odwadnianiem osadu dennego wydobytego z dna stawu, tzw. moduł odwadniania osadu, przyzmy termicznej desorpcji umiejscowiono w strefie wewnątrz wykonanej bariery przeciwiłtracyjnej, czyli w strefie prac wspomagających remediację.

Na obecnym etapie, wykonywana jest tzw. pilotażowa przyzma termicznej desorpcji, w której procesowi poddawane jest około 300 ton odwodnionego osadu. Zastosowanie tej technologii dla całości wydobytych osadów, uwarunkowane jest uzyskaniem pozytywnych wyników z wykonanego pilotażu. Dalsze postępowanie z osadem uzależnione jest od wyników badań i będzie prowadzone przy zachowaniu wszelkich norm środowiskowych. Należy zaznaczyć, że proces nie powoduje żadnych dodatkowych uciążliwości zapachowych. W ocenie Wykonawcy prac, uciążliwość zapachowa odczuwalna przez mieszkańców pochodzi z powierzchni stawu – a bierze się od substancji organicznych rozpuszczonych/zawieszonych w wodzie - co znacznie ułatwia możliwość parowania ich do atmosfery.

PREZYDENT MIASTA

Daniel Beger

Załączniki:

- kopia decyzji Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach z dn. 16.05.2016r.
- kopia decyzji Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach z dn. 28.04.2021 r.

Kopia:

- INZP a/a
- KRM w miejscu